



ԳԵՈՐԳ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

ընդհանրապես դասական վիպերգներ (romances), պարերգներ եւ մեղեդիներ: Feuille d'Album, Impression, արդիական արուեստով շինուած մեղեդիական սքանչելի կտորներ են, դասական վիպերգի գոհարներ, անթերի դաշնադրուով, սակայն կը պակսի ջութակի Virtuositisme, որուն հակառակ Mouvement perpétuel կը լրացնէ այդ պակասը եւ կը լսես Tartiniի մը ստեղծագործութիւնը:

Allegro appassionatoի մէջ հեղինակը

ԾԱՆ. ԽՄԲ. — Այս առթիւ, մինչ խմբագրութիւնս ալ կ'ուրախակցի փայլուն ասպարէզին համար ուր կը յառաջէ Սինանեան գերդաստանի այս արուեստագէտ շառաւիղը եւ մեր նախկին սանը, պարտք կը զգայ նաեւ իր խորին շնորհակալութիւնը յայտնելու՝ վանքիս մատենադարանին նուիրած իր արժէքաւոր երաժշտական 6 կտոր գործերուն համար:

1. — Feuille d'Album	op. 18	prix net	13 f.
2. — Allegro Appassionato	19	„	10 „
3. — Mouvement perpétuel	20	„	15 „
4. — Impression	21	„	10 „
5. — Chant Elégiaque	22	„	13 „
6. — Habanera	23	„	13 „

Editions Féret. Marcotte, 22 Rue Beaurepaire — Paris

դասական Սինարով շարադրած է, գրուած մէկ ամանակով. դաշնադրու մը նուազ յանդուգն քան երկու առաջինները, սա աւելի երգութիւն սահմանուած է քան նուագի:

Chant Elégiaqueը անորոշ խորհրդաւորութեամբ մը կը սկսի. ձայնատիճաններն յաճախ կը փոխուին եւ փոխանակ մեղեդիներու յատուկ միապաղաղ երգի մը, լսողին սրտէն կը բխեցնէ յորդ զգացումներու թախծոտ անուշութիւն մը:

Habaneraն բոլորովին տարբեր է միւսներէն թէ՛ ոճով եւ թէ՛ չափով. իր անուան լիովին արդարացումն է: Բնիկ հապաներէն կը շեղի այնու որ՝ մինչ անոնք ըուպացիներու յատուկ լալական երկար վերջաւորութիւն մ'ունին, Պրն. Սինանեան իր պարերգին աւելի զըւարթ շեշտ դրած է պահելով պարի զնացքը (rythme): Պէտք է խոստովանիլ որ Mouvement perpétuelի հետ, շատ վարպետ ձեռքերու կը կարօտի:

Ահա իրենց համառօտ գծերուն մէջ այդ վեց հեղինակութիւնները, որոնց հրատարակութեան ընդառաջ երթալով Ֆրանսական տպագրող մը՝ արդէն նախանձելի գնահատանք մը կ'ընէ այդ համեստ եւ տաղանդաւոր աշխատանքին. մենք կը մաղթենք որ Սինանեան գերդաստանի ազնիւ շառաւիղը, աւելի լայն շունչով, խորունկ հոգեբանութեամբ ստեղծագործութիւններ կատարէ, որոնց կը սպասէ եւ կը փափաքի Հայ ազգը:

Հ. ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

ՀՐԱՆԴ ՎԵՀԱԿՐՕՆ

(Հ. ԱԼԱՏԻՆ)

Հետեւեալ յօդուածը՝ որ գրական վերլուծում մ'է՝ պիտի հրատարակէինք ամիսներ առաջ, բայց կամքէ անկախ պատճառներով յապաղեցաւ. մինչ այդ ցաւ ի սիրտ լսեցինք որ մեր սիրելի բարեկամն եւ նախկին սանը Հրանդ Ալատին (Վեհակրօն ծածկանունով) իր մահկանացուն կնքեց (28 Հոկտ. 1933) Գահիրէի մէջ:

Մեր ազնիւ բարեկամին տարածամ մահուան առթիւ մեր անկեղծ ցաւի լաւագոյն արտայայտութիւնը ներկայ յօդուածին հրատարակութեամբ կ'ուզենք ընել՝ զնելով զայն իր շիրմին վրայ որպէս յարգանքի անթառամ պսակ:

Հանգուցեալը բնիկ Կ. Պոլսեցի՝ Մ. Ռափ. վարժարանի մեր նախկին սաներէն էր, ազգասէր հայ մը եւ սիրող եւ նուիրող մեր տոհմային գրականութեան: Իր սգալի մահէն հազիւ ամիս մ'առաջ մեզի ուղղած էր հետեւեալ նամակը՝ զոր սիրով կը հրատարակենք որպէս համեստ արտայայտութիւն իր անձի մասին, եւ կարեւոր տեղեկութիւններուն համար, որոնք իր ընտանեկան պարագաներուն ալ թանկագին յիշատակ մը պիտի ըլլան անշուշտ:

Հելեոպոլիս, 1 Հոկտ. 1933

Վերապատուեալ Հայր,

Խմբագրապետ «Բազմալէս» ամսագրի.

Այսօր ստացայ Ձեր պատուական քարտը եւ կը փութամ գոհացում տալ Ձեր փափաքին, ինձ համար այնքան փաղաքշական, այսօրուան թղթատարին յանձնելով «Նոր Լիթանիա» քերթուածներուս եւ «Երգեր Տանդէի Դժոխքէն» թարգմանութեանս միաջեպ մէկ հատորս որ մօտ ատենէն լոյս պիտի տեսնէ. թէպէտ աւարտած՝ սակայն համառօտ ծանօթութեանց բաժինը դեռ մամլոյ տակ է: Ինչպէս պիտի տեսնէք սոյն հատորս ձեռքս եւ իմ պատուական ուսուցիչի Հ. Յովն. Թորոսեանի, որին աշակերտեցի Մ. Ռափայէլեանի ԻԳ. դասարանով: Այդ շրջանին էր որ իր հսկողութեան ներքեւ եւ ինձ դասակից Միք. Ալեմշահի հետ թարգմանաբար տուինք «Վեստեան Կոյս»-ը որ նախ «Բազմալէս»-ի մէջ երեւնալէ յետոյ հրատարակուեցաւ նաեւ առանձին հատորով: Յառաջաբանին մէջ անունս յիշատակուած է Հրանդ Պէրպէրեան: Ընտանեկան ամէն նախին յորջորջումս եղած ըլլալով «Ալատին օղակ» այժմ այնպէս կը մականուանուիմ եւ զոր հայացուցած եմ՝ իբր գրական անուն՝ «Վեհակրօն»:

Ան միւս երկասիրութիւններս որոնց թուումը գտաք վէպիս կողքին կռնակը, ձեռագիր վիճակի մէջ են. Բառարանի ձեռագիրէն նմոյշ մը կըցայ միացնել զրկած ծրարիս, կարենալ այդ գործին կարեւորութեան մասին գաղափար մը տալու համար...:

Հայ գրական այս ապերախտ ասպարէզին մէջ նոյնիսկ բարոյական գնահատանքի բացակայութիւնը շատերը մեկուսացուց, չըսելու համար՝ ուժացուց. հարկ է դատաւարտել ասոնք եւ հետեւորդները:

Անունն շնորհակալիքս յայտնելով Ձեր այն ազնիւ զգացումներուն համար որով ու զեցիք հետաքրքրուիլ երկասիրութեանս թէ՛ որակով եւ թէ՛ քանակով, լ'ուշուցեցէք, Վեր. Հայր, խորին յարգանքներուս հաւաստիքը:

ՀՐԱՆԴ ՎԵՀԱԿՐՕՆ

Ողբացեալին ակնարկած երկասիրութիւններն են.

1. Քերթուածներ.
2. Երգեր Տանդէի Դժոխքէն (թրգմ.).
3. Նուիրական մեղքը (տոամ. անտիպ).
4. Նորիս Անդէհուր (տոամ. «Վերադարձիւր Աշխատանոց» վէպէն քաղուած. անտիպ).
5. Ասիական երեք սահմանադրութիւններ (Ռուս. Թրք. Պարսկ. համառօտ ակնարկ պատմական).
6. Բառարան Հայ-Ֆրանս. հոմանիշ եւ մեթոքմաստ բայերու (Մօտ 10.000 բայեր՝ 1000 խմբաւորումով. անտիպ).
7. Nécropole des Catafalques (pièces en 3 actes).

Ասոնցմէ թ. 1. «ՆՈՐ ԼԻԹԱՆԻԱ ՔԵՐԹՈՒԾՆԵՐԸ» եւ թ. 2ը արդէն լոյս տեսած են Գահիրէի «Արգոս» տպարանէն (1933) եւ ձօնուած Գեր. Հ. Յովն. Վ. Թորոսեանի հետեւեալ ընծայականով՝ ուր ազնիւ եւ երախտագէտ սրտի մը զեղումը կը տեսնուի.

«206 ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԱՆՈՐ ՈՐ՝ կեանքիս լոյսին ամբողջութիւնը լրացուց մտքի լոյսը ջամբելով. Երկեակ գոյութեանս սոյն երախտայրիքը աշակերտական պարտականութեանս զոյգն ձօնը ըլլալ ուղղեալ մեծատաղանդ ուսուցիչիս Հայր Յովն. Վ. Թորոսեանի՝ իր քահանայական յիմնադրական առիթով» (Գահիրէ 1933) ԽՄԲ.